

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000093381

Datum
9 maart 2026

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
2

Aan
Van

MBZK
CZW/CZ

nota

0. Nota ter akkoord verzending ECRI rapport 6e
monitoring cyclus aan de Tweede Kamer

Aanleiding

Op 3 maart 2026 is het zesde monitoringsrapport over Nederland door de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) van de Raad van Europa (RvE), gepubliceerd, inclusief bijlage zoals aangeleverd door Nederland (bijlage 2).¹ Met deze brief stuurt u het rapport aan de Tweede Kamer en geeft u aan wanneer u er inhoudelijk op zal reageren. Daarmee reageert u op het verzoek van de Tweede Kamer van 5 maart 2026 om nog voorafgaand aan het aankomende Commissiedebat over discriminatie op het ECRI rapport te reageren.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om:

- in te stemmen met verzending van de aanbiedingsbrief en het zesde monitoringsrapport

Kern

In het monitoringsrapport doet ECRI vijftien aanbevelingen aan Nederland die zien op het bestrijden van racisme, discriminatie, vreemdelingenhaat, antisemitisme en intolerantie. .

Het lid Tseggai (GL/PvdA) heeft tijdens de procedurevergadering van de vaste commissie van Binnenlandse Zaken van 5 maart gevraagd om een reactie op het rapport voorafgaand aan het Commissiedebat (beoogde datum 1 april 2026). Aan dat verzoek kan niet tegemoet gekomen worden omdat de aanbevelingen omvangrijk zijn en op de beleidsterreinen van diverse departementen liggen. Daarnaast wil CZW aansluiting zoeken bij de nieuwe werkwijze voor reacties op de aanbevelingen van VN-comités door voorafgaand aan het formuleren van een reactie, een consultatie te organiseren van het maatschappelijk middenveld. Beide processen (consultatie en interdepartementale afstemming) zijn niet voor 1 april afgerond. In deze brief geeft u daarom aan dat u verwacht voor het zomerreces inhoudelijk te kunnen reageren op het rapport. i.

Het zesde monitoringsrapport, aanbevelingen en het verdere traject

- Het monitoringsrapport richt zich op drie onderwerpen die gemeenschappelijk zijn voor alle Raad van Europa lidstaten: (1) effectieve

¹ [ECRI-rapport over Nederland, 6e monitoringcyclus, RvE, 2026](#)

gelijkheid en toegang tot rechten, (2) haatzaaiende uitlatingen en door haat gemotiveerd geweld, en (3) integratie en inclusie, evenals op een aantal onderwerpen die specifiek zijn voor elk afzonderlijk land.

- Het rapport bevat vijftien aanbevelingen. Van twee aanbevelingen wordt om prioritaire uitvoering verzocht, te weten:
 - a) een wet in procedure brengen die het recht van intersekse personen op lichamelijke integriteit waarborgt en medisch onnodige ingrepen verbiedt (bij kinderen totdat zij zelf vrij en geïnformeerd kunnen beslissen) en;
 - b) het introduceren van een effectief systeem van identiteitscontrole bij check/stop en search door handhavende autoriteiten (tegengaan etnisch profileren).
- Deze onderwerpen liggen op het beleidsterrein van respectievelijk VWS en JenV. Prioritaire uitvoering houdt in dat deze aanbevelingen geïmplementeerd dienen te zijn binnen twee jaar na datum van publicatie van dit rapport. Deze aanbevelingen zijn niet bindend. ECRI zal na twee jaar informeren naar de stand van zaken. Voor de overige aanbevelingen geldt dat Nederland voorafgaand aan de volgende monitoringscyclus, over vijf jaar, de aanbevelingen geïmplementeerd dient te hebben, dan wel vooruitgang geboekt hebben. De stappen die Nederland heeft gezet, zullen tijdens de 7^e monitoringscyclus door ECRI geëvalueerd worden.
- Voor een uitgebreidere samenvatting van het rapport en de aanbevelingen wordt u verwezen naar de toelichting verderop in de nota en bijlage 3.
- ECRI geeft lidstaten de gelegenheid om via een bijlage of appendix, hun standpunten kenbaar te maken op de aanbevelingen. Dit is geen verplichting en lidstaten zijn vrij in het vaststellen van de precieze vorm en invulling van deze standpunten. Er is in overleg met BZ voor gekozen om de appendix te gebruiken om feitelijke onjuistheden te corrigeren en aanvullingen te doen, opgekomen tussen datum van adoptie (op 3 december 2025) en datum van publicatie (op 3 maart 2026). Dit houdt in dat niet elke aanbeveling of paragraaf van een reactie is voorzien en dat ook de omvang van de inbreng verschilt. De appendix bevat ook reacties op paragrafen die geen aanbeveling bevatten, ter correctie van feitelijke onjuistheden.

Onze referentie

2026-0000093381

Datum

9 maart 2026

Kabinetsreactie op het zesde monitoringsrapport

- Veel verdragsrapportages kennen de verplichting om een kabinetsreactie uit te doen gaan naar aanleiding van rapporten. Het ECRI valt hier niet onder. Evenwel wordt het wenselijk en belangrijk geacht om de Kamer te informeren en uiteen te zetten op welke wijze de betrokken departementen gehoor zullen geven aan de aanbeveling. En dit is nu ook door de Tweede Kamer gevraagd.
- Daarbij is ervoor gekozen om een consultatie met het maatschappelijk middenveld te beleggen ten behoeve van het ophalen van input voor de kabinetsreactie en zo mogelijk co-creatie van maatregelen.
- BZK zal de kabinetsreactie coördineren en u zult als minister van BZK eerste ondertekenaar zijn.
- De betrokken departementen zijn, buiten BZK,:
 - JenV
 - VWS
 - OCW
 - SZW

- AenM
- VRO

Onze referentie
2026-0000093381

Datum
9 maart 2026

Toelichting

European Commission on Racism and Intolerance

Het ECRI is een onafhankelijk 'human rights monitoring body', en maakt onderdeel uit van de Raad van Europa. De Raad van Europa is een internationale organisatie, opgericht in 1949, met als doel het bevorderen van democratie, mensenrechten en de rechtsstaat in Europa, met zetel in Straatsburg; het is niet hetzelfde als de Europese Unie (EU), hoewel alle EU-landen lid zijn. De organisatie is bekend van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) in Straatsburg, dat burgers en staten in staat stelt schendingen van mensenrechten aan te vechten.

ECRI rapportagecycli en totstandkoming rapport

In het kader van haar wettelijke taken voert ECRI landenmonitoring uit, waarbij de situatie in elk van de lidstaten van de Raad van Europa met betrekking tot racisme en intolerantie wordt geanalyseerd en suggesties en voorstellen worden opgesteld om de geconstateerde problemen aan te pakken. Om de 5 jaar publiceert ECRI per lidstaat een rapport. De werkwijzen voor de voorbereiding van de rapporten omvatten documentanalyses van nationale en internationale bronnen, een werkbezoek aan het betrokken land en vervolgens een vertrouwelijke dialoog met de nationale autoriteiten. De dialoog met Nederland voor dit rapport vond plaats in november 2024.

Samenvatting van het ECRI rapport

ECRI begint met complimenten: Sinds de vaststelling van het vijfde ECRI-rapport over Nederland op 2 april 2019 is op verschillende beleidsterreinen vooruitgang geboekt en zijn goede praktijken ontwikkeld. ECRI noemt onder andere de Wet Burgerschapsonderwijs, de toevoeging van de grond seksuele gerichtheid aan artikel 1 van de Grondwet en de verhoging van de strafmaat voor het aanzetten tot haat, discriminatie of geweld.

Daarna bespreekt ECRI een aantal aandachtspunten, waaronder cyberpesten in het onderwijs, toegang tot genderbevestigende zorg, doorlooptijden bij de afhandeling van aanvragen voor gezinshereniging.

Op het terrein van BZK gaat het om de volgende aandachtspunten:

- Politieke haatzaaiende uitlatingen gericht tegen verschillende door ECRI geïdentificeerde groepen blijven veelal onweersproken. Daarnaast blijft onderrapportage van haatmisdrijven een structureel aandachtspunt, mede als gevolg van een gebrek aan vertrouwen in de rechtsstaat bij slachtoffers en risicogroepen.
- De ontwikkeling en inzet van algoritmische risicoprofileringsystemen door verschillende overheidsinstanties zouden discriminatoire effecten hebben gehad voor personen die behoren tot door ECRI geïdentificeerde risicogroepen, in het bijzonder personen met een andere nationale of etnische achtergrond dan de meerderheid van de bevolking.

Deze aandachtspunten vormen de basis voor de vijftien aanbevelingen die ECRI doet aan Nederland. Voor meer informatie over de aanbevelingen wordt u verwezen naar bijlage 3.

Onze referentie
2026-0000093381

Datum
9 maart 2026

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsbrief ECRI rapport	Ter instemming
2	ECRI rapport over Nederland	Ter verzending
3	Bijlage bij de nota: samenvatting ECRI rapport en opsomming aanbevelingen	Ter kennisname